

Sultangazin University

ÓMIRZAQ SULTANGÁZIN ATYNDAGÝ
QOSTANAI MEMLEKETTİK PEDAGOGİKALYQ ÝNİVERSİTETİ
QOSTANAI OBLYSY ÁKİMDİGİNİŇ BİLİM BASQARMASY
QOSTANAI q. «PEDAGOGİKALYQ SHEBERLİK ORTALYĞY» FİLİALY

ÓMIRZAQ SULTANGÁZIN ATYNDAGÝ
QOSTANAI MEMLEKETTİK PEDAGOGİKALYQ ÝNİVERSİTETİNİŇ
80 JYLDYĞYNA ARNALĜAN ALTYSARIN OQÝLARY
**«Bilim berý praktikasy sapasyn
joğarylatýdyň ózekti máseleleri»**
atty halyqaralyq ғылыми-практикалық конференциясының

MATERIALDARY

III KİTAP

III КНИГА

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ К 80 ЛЕТИЮ
КОСТАНАЙСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА

**«Актуальные проблемы повышения
качества образовательной практики»**

Qostanaı q., 2019 j.
г.Костанай 2019 г.

ӘОЖ 37.0 (063)

КБЖ 74.00

Б 94

**РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ**

- **Әбіл Еркін Аманжолұлы**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;
- **Медетов Нурлан Амирович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму жөніндегі проректоры, физика-математикалық ғылымдар докторы;
- **Мусабекова Гульвира Айдархановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелер жөніндегі проректор, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Ахметов Тлеген Альмуханович**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халық аралық қатынастар институтының профессоры (Ресей, Москва қ.);
- **Бектурганова Римма Чингисовна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;
- **Оспанов Серикбай**, филология ғылымдарының кандидаты, Ы.Алтынсарин орталығының маманы;
- **Айнализева Назгуль Аманжоловна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психологиялық-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Утегенова Бибигуль Мазановна**, Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;
- **Мнайдарова Светлана Сейтжановна** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының кандидаты;
- **Калиев Дастан Дуйсенұлы** Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушысы, педагогика ғылымдарының магистры.

Б 94 БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫ САПАСЫН ЖОҒАРЫЛАТУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ =АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ. – Қостанай, 2019. - 257 б.

ISBN 978-601-7934-67-5

«Білім беру практикасының сапасын жоғарылатудың өзекті мәселелері» тақырыбындағы Алтынсарин оқуларының Халықаралық ғылыми - практикалық конференция материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер білім беру үрдісінің сапасын жоғарылату және білім беруді жаңғырту мәселелері бойынша халықаралық кәсіби қауымдастықтың өзекті мәселелерін талқылауға алған.

Аталған жинақ жоғары оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналаған.

В сборник включены материалы Международной научно-практической конференции «Алтынсаринские чтения «Актуальные проблемы повышения качества образовательной практики».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники обсудили актуальные проблемы повышения качества образовательного процесса, модернизации образования.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ, научных сотрудников.

**ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00**

ISBN 978-601-7934-67-5

©Ө.Сұлтанғазин атындағы Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2019

©Костанайский государственный педагогический университет имени У.Султангазина, 2019

2. Игенбаева Б.Қ. Аринова Г.К. «12 жылдық білім беру жағдайында оқыту әдістері технологиялары (әдістемелік құрал)». - Астана 2006ж

ХИМИЯ САБАҒЫНДА ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ӘДІСІ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУШІЛІК ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Мұхтарұлы Ернар,
Қостанай қаласындағы
ФМБ НЗМ-нің
химия пән мұғалімі
Худайбергенов Нияз Мурадович,
Қостанай қаласындағы
ФМБ НЗМ-нің
химия пәнінен мұғалім-тәлімгер

Аннотация

Жұмыста оқушылардың зерттеушілік дағдыларын қалыптастыруда химия сабағында өткізілетін эксперименттік жұмыстарда ғылыми-зерттеу әдісін қолданудың барлық кезеңдері сипатталған (проблеммалық сұрақ қою, тәжірибені жоспарлау және жүргізу, ақпаратты жинақтау және талдау, өз жауабын ұсыну және басқалармен талдау).

Аннотация

В работе описаны применения всех этапов научно-исследовательского метода в экспериментальных работах на уроке химии по формированию исследовательских навыков обучающихся (постановка проблем, планирование и проведение экспериментов, сбор и анализ информации, представление ответов и обсуждение с остальными учащимся)

Abstract

At work, described all the stages of the application of the research method in experimental work on the chemistry lesson on the formation of research skills of students (posing problems, planning and organization of experiments, collecting and analyzing information, presenting answers, etc.)

Түйінді сөздер: *зерттеушілік дағды, эксперименттік жұмыс, ғылыми-зерттеу әдісі, жаратылыстану ғылымдары.*

Ключевые слова: *исследовательский навык, экспериментальная работа, метод исследования, естественные науки*

Keywords: *research skill, experimental work, research method, natural Sciences*

XXI ғасыр – озық технологиялар ғасыры. Сондықтан білім беру жүйесінде жаңа технологияларды тиімді пайдалану заман талабы. Жаңаша оқыту технологиясы – белгіленген мақсатқа нәтижелі қол жеткізуді қамтамасыз етуде оқытудың формасы, әдістері мен құралдарын ашып көрсетіп, оқу бағдарламасында белгіленген оқытудың мазмұнын жүзеге асыру тәсілі. Оқытуды жаңаша ұйымдастыру төмендегі міндеттерді қамтуы тиіс:

- оқушыларды оқу үрдісін басқаруға қатыстыру;
- ұжымдық іс-әрекетті ортақ қарым-қатынас құралы ету;
- деңгейіне қарап саралап, ерекшелігіне қарап даралап оқыту [1, б. 55].

Қазіргі таңда заманауи білім берудің міндеттерін жүзеге асыруда және өмірге өзіндік шығармашылық көз қараспен қарайтын оқушыларды тәрбиелеуде ғылыми-зерттеу әдістері кеңінен қолданылуда. Бүгінде мектептердің алдында тұрған маңызды міндеттердің бірі – заманауи ақпараттарды іздеу әдістерін меңгерген, зерттеушілік дағдылары қалыптасқан, туындаған мәселені шешуде шығармашылық ойлау қабілетке ие, өз бетімен білім алуға қабілетті оқушыларды дайындау.

Химия эксперименттік ғылым болғандықтан, әртүрлі тәжірибелік жұмыстардың түрлерін қолдана отырып, мұғалім оқушының теориялық білімдерін нақтылауға, жинақтауға және практика жүзінде іске асыруға көмектеседі. Мектеп қабырғасында өткізілетін эксперименттік жұмыстарды түрлеріне демонстрациялық, зертханалық және практикалық жұмысты жатқызуға болады.

Демонстрациялық жұмыс – негізінен жаңа сабақты түсіндіру кезінде оқушылардың бойында жаңа дағдыларды қалыптастыру үшін, құбылыстарды бақылауға және жаңа тақырыпқа сәйкес тәжірибені жүргізу әдістерімен таныстыру үшін жүргізіледі.

Зертханалық жұмыс – мұғалімнің бақылауымен оқушылар өз бетінше жаңа материалды толық ұғыну, дәлелдеу үшін және нақты білім алу үшін сабақтың кез-келген ыңғайлы бөлігінде жасалатын тәжірибе.

Практикалық жұмыс – оқушыларға белгілі бір тарауда алған білімдерін бекіту, қорытындылау және қолдана білуге үйрету үшін өткізілетін эксперименттік жұмыс.

Эксперименттік жұмыстарды оқушылардың алған білімдерін бекітуге немесе қолдана білуге үйрету үшін жүргізу, келесі проблемаларға алып келуі мүмкін:

- оқушылар эксперименттің нәтижесін алдын-ала білгендіктен, тәжірибеге деген қызығушылығының төмендеуі;

- тәжірибелік жұмыста экспериментердің жасалу нұсқаулығы берілгендіктен, мәселені шешу барысында оқушылар ешқандай шығармашылық қабілетін танытпайды;

- тәжірибелік жұмыс жасау арқылы жаңа ақпарат алмайды, көбіне теориялық алған білімдерін дәлелдейді;

Бұл өз кезегінде химия сабағында өткізілетін эксперименттің жұмыстың маңызын және оқушылардың белсенділігін төмендетеді.

Негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында орта білім беру міндеттерінің біріне оқушылардың бойында – оқу, жобалау, зерттеушілік іс-әрекеттерін жүзеге асыру дағдыларын қалыптастыру мен дамыту жатады [2, б. 18].

Химия сабағында бұл мақсатты жүзеге асыру үшін тәжірибелік жұмыс кезінде ғылыми-зерттеу әдісін қолдануға болады. Ғылыми-зерттеу әдісі арқылы оқушыларды туындаған мәселенің шешімін ойлап табуға, түсінуге, жаңаны меңгеруге, өз ойын жеткізуге, шешім қабылдауға, сабаққа белсенді қатысуға, мүддесін қорғауға және қорытындылауға дағдыландыруға болады.

Мектепте жүргізілетін тәжірибелік жұмыс пен ғалымдар белгілі бір құбылысты зерттеу үшін өткізетін эксперименттердің айырмашылығын 1-кестеден көруге болады:

1-кесте. Тәжірибелік жұмыстарды жүргізу [3, б. 12]

Критерийлері	Зерттеушілер	Жаратылыстану ғылымдарында (дәстүрлі)
Тәжірибені жүргізу мақсаты	Белгісіз жүйені зерттейді	Белгілі тұжырымды растайды
Сұрақтар	Зерттеу соңында шешімін табу қажет сұрақтарды құрастырады	Тәжірибе кезінде жауабын табу қажет сұрақтар нұсқаулықта беріледі
Тәжірибе	Нұсқаулықтар жасайды және жетілдіреді	Нұсқаулықта жасалу реті көрсетіледі
Ақпараттарды өңдеу	Алған ақпаратқа сүйене отырып, мәселені шешу үлгісін ұсынады	Алдын ала белгілі талдау; Есептеулердің дұрыстығын тексеру
Қорытындыларды ұсыну	Жаңа ақпараттар ұсыну, мәселені шешудің балама жолдарын ескеру және жұмысының нәтижесін қорғау	Нәтижесі алдын ала белгілі болғандықтан үстіртін қорытынды жасау

Мектептегі тәжірибелік жұмыс кезінде ғылыми-зерттеу әдісін қолданудың басты ерекшелігі – оқу. Бұл оның мақсаты, ғылымдағыдай жаңа мәлімет алу емес, жеке тұлғаның дамуы екендігін көрсетеді. Білім беруде зерттеудің мақсаты – ақиқатты меңгерудің әмбебап құралы ретінде, зерттеудің функцияналдық дағдыларын меңгерту, зерттеушілік ойлау қабілетін қалыптастыру, жаңа сабақты меңгеруде оқушылардың белсенділігін арттыру.

Эксперименттік жұмыс кезінде оқушылардың белсенділігін арттырып, зерттеушілік дағдыларын дамытып, өз бетімен білім алуға баулу үшін, химия сабағында өткізілетін тәжірибелік жұмыстарды келесі кезеңдерге бөліп құрастыруға болады: проблемалық сұрақ қою, тәжірибені жоспарлау және жүргізу, ақпаратты жинақтау және талдау, өз жауабын ұсыну және басқалармен талдау. Эксперименттік жұмыстың әр кезеңінде жасалатын іс-әрекеттерді 2-кестеден көруге болады.

2-кесте. Эксперименттік жұмыстың кезеңдері

Эксперименттік жұмыстың кезеңдері	Жасалатын іс-әрекеттер
1. проблемалық сұрақ қою	Жаңа сабақтың мақсатына сәйкес оқушыларға тәжірибелік жұмысты бастамас бұрын проблемалық сұрақ қойылады
2. тәжірибені жоспарлау және жүргізу	Оқушылар проблемалық сұрақты шешу үшін өздеріне берілген реагенттер мен құрал-жабдықтарды пайдаланып, тәжірибелік жұмысты жоспарлап, жасайды
3. ақпаратты жинақтау және талдау	Тәжірибелік жұмыс барысында байқалатын өзгерістерді жинақтап, алынған ақпараттарды талдайды
4. өз жауабын ұсыну және басқалармен талдау	Жинақталған ақпараттар негізінде қорытынды жасап, проблемалық сұраққа жауап береді және өз жауабын сыныптың басқа мүшелерімен бөліседі

Оқушылар тәжірибелік жұмыстарды уақытында бірдей бітіру үшін, мұғалім тәжірибелік жұмыстар кезеңдерінің басталуы мен аяқталуын арнайы белгілерді көрсету арқылы бақылап отыруына болады [3, б. 12].

Эксперименттік жұмыстың кезеңдері

Химия сабағында эксперименттік жұмыстарды мұндай кезеңдерге бөлу оқушылардың кіші ғылыми жұмыспен айналысқанына пара-пар. Бұл өз кезегінде – жаңа білім алуға, өзінің және өзгелердің тәжірибесін байытуға көмектесе отырып, оқушылардың бойында келесі негізгі құзыреттіліктерін дамытуға көмектеседі:

- дербестену – өз-өзін дамытуға, тәрбиелеуге және өз бетімен білім алуға қабілетті болуға;

- коммуникативті – басқалармен байланыс орнатуға;

- ақпараттық – ақпаратты жинақтауға, өңдеуге және қолдана білуге;

- нәтиже көрсету – жұмыс жасай білуге және жасаған іс-әрекетінің нәтижесіне байланысты қорытынды шығара білуге [4, б. 1];

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Кервенова М.М., Абенова К.М.. Білім беру жүйесінде заманауи технологияларды пайдалану — заман талабы// Научный журнал Павлодарского государственного университета имени С. Торайгырова/ Глав. ред. Акишев А. Павлодар. 2014. 118 с. (қаралған күн: 07.01.2019)

2. Негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. 23 б.

3. Paul A. Stokstad Founder. The Practices of Science

4. Манина Ольга Борисовна. Исследовательская деятельность учащихся в процессе изучения естественнонаучных предметов. - Аламты. 2010.

ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА КЕМБРИДЖДІК ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ МОДУЛЬДЕРІНІҢ ЫҚПАЛДАСУЫ МЕН ТИІМДІ ЖҮЗЕГЕ АСУЫ

Міркемел А.М
гуманитарлық білімдер магистрі,
Қостанай қ.,
С.Мәуленов атындағы гимназия,
қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі

Аннотация

Мақалада қазақ тілінің әдістемесіндегі Кэмбридждік оқыту бағдарламасының модульдері мәселесі қарастырылды. Қазақ тілі сабақтарында модульдерді тиімді енгізу мен ықпалдастырудың жолдары сараланды. Оқушыларды ойын толық, нақты жеткізудің жолдары анықталды. Әдіс-тәсілдердің топтамасы жасалынды. Кембридждік оқыту бағдарламасының «Оқыту мен оқудағы жаңа тәсілдер», «Талантты және дарынды балаларды оқыту», «Оқыту мен оқуда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану», «Сыр тұрғысынан ойлауға үйрету», «Оқуды және оқу үшін бағалау», «Оқушыларды жас ерекшеліктеріне сай оқыту және оқу» модульдерінің сабақтарда ықпалдасуы қарастырылды. Таланатты және дарынды балаларды оқытуда ғалым Фриманның еңбектері басшылыққа алынды. Райан мен Декидің оқушылардың өздерін ынталандыруға қатысты еңбектері сараланды. «Екі жұлдыз, бір тілек», «+/-қызықты», «Сэндвич» қалыптастырушы бағалаулары айқындалды. Қазақ тілі сабақтарында қолдануға болатын әдіс-тәсілдер көрсетіліп, талданды.

Аннотация

В статье рассмотрены модули Кембриджской учебной программы по методике казахского языка. Были проанализированы способы эффективной интеграции и интеграции модулей в уроки казахского языка. Предоставлены способы полного и точного выражения ответов учеников. Разработан набор методов обучения. Рассмотрены интеграция 7 модулей Кембриджского обучения такие как «Новые подходы в обучении и преподавании», «Обучение критическому мышлению», «Оценивание для обучения и оценивание обучения», «Использование ИКТ, в преподавании образования», «Преподавание и обучение в соответствии возрастными особенностями учеников», «Обучение одарённых и талантливых учеников». Обучение талантливых и талантливых детей ориентировались на работу ученого Фримена. Работа Райана и Деки по поощрению учеников были проанализированы. Также проанализированы методы обучения на уроках казахского языка.

Abstract

The article discusses the modules of the Cambridge curriculum on the methodology of the Kazakh language. Ways of effective integration and integration of modules into the lessons of the Kazakh language were analyzed. Provided ways to complete and accurate expression of student responses. A set of teaching methods has been developed. The integration of 7 Cambridge learning modules such as "New approaches in teaching and teaching", "Teaching critical thinking", "Evaluation for teaching and evaluating training", "Using ICT, in teaching education", "Teaching and teaching in accordance with the age characteristics of students ", " Training gifted and talented students. " Teaching talented and talented children focused on the work of the scientist Freeman. Ryan and Deck's work on encouraging pupils were analyzed. Also analyzed teaching methods at the lessons of the Kazakh language.

Кілт сөздер: Кембридждік оқыту, модуль, қазақ тілі, әдіс-тәсіл, «Оқыту мен оқудағы жаңа тәсілдер».

Ключевые слова: Кембриджская учебная программа, модуль, казахский язык, метод, «Новые подходы в обучении и преподавании».

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ 3. ЗАМАНАУИ БІЛІМ БЕРУ ПРАКТИКАСЫНДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ӘДІСТЕРДІ ҚОЛДАНУ ТӘЖІРИБЕСІ

СЕКЦИЯ 3. ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕТОДОВ В ПРАКТИКЕ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

<i>Матушевич Л. В., Мендыбаева Ш. Ж., Нерубайская Г. Д., Образование в условиях развития технических средств.....</i>	3
<i>Молдахметов Н. Б., Жолдыбек Г. Ж., Заманауи білім беруде инновациялық технологиялар мен әдістерді қолдану.....</i>	7
<i>Мурзагалиева А. Е., Исследовательская деятельность учителя как способ профессионального развития.....</i>	11
<i>Мухтангалиева М. К., Куржумбаева Г. С., Косназарова А. Р., Жаңартылған білім беру аясында қолданатын тәсілдердің тиімділігі.....</i>	14
<i>Мұхтарұлы Е., Худайбергенов Н. М., Химия сабағында ғылыми-зерттеу әдісі арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын қалыптастыру.....</i>	19
<i>Міркемел А.М., Қазақ тілі сабақтарында кембридждік оқыту бағдарламасы модульдерінің ықпалдасуы мен тиімді жүзеге асуы.....</i>	22
<i>Мырзалиева Ж. Б., Ахмедина А. Қ., Білім беру жүйесіндегі инновациялық технологиялар.....</i>	26
<i>Наженова М. А., Акбарова Р. Г., Применения инновационных технологий на уроках английского языка.....</i>	29
<i>Назарова Г. К., Байдешов Д. Б., Булекова А. Е., Қазіргі білімнің дамуы – болашақтың қайнар көзі.....</i>	32
<i>Нугуманова К.А., Stem-образование как платформа современной интеллектуальной техносферы.....</i>	35
<i>Нурахметова К. М., Повышение рефлексивной культуры учителя – залог улучшения практики преподавания.....</i>	40
<i>Нургажанова Р. С., Абусагитова А. С., Касенова А. А., Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....</i>	45
<i>Тыңғазы А. Е., Нургазина А. У., Білім беру жүйесінде заманауи технологияларды пайдалану арқылы оқушылардың сыни тұрғыдан ойлау қабілеттерін дамыту.....</i>	50
<i>Нурсултанова К. А., Кинжекеева Г. М., Оқытуда Clil әдісінің қолдану ерекшеліктері.....</i>	53
<i>Нурушева Г. К., Петренко О. Е., Применение интерактивных методов обучения на уроках истории Казахстана.....</i>	56
<i>Олейник Т. Ю., Использование технологии развития критического мышления и исследовательской деятельности на уроках в начальных классах.....</i>	60
<i>Олейникова Н. В., Шевко И. А., Мелихова Л. Б., Применение инновационных технологий и методов в практике современного учителя.....</i>	65
<i>Омарова С. К., Боканова А. А., Мәтінмен жұмыс жүргізу жолдары.....</i>	68
<i>Рахимова А. А., Психологические особенности использования технологии проектного обучения в начальной школе.....</i>	71
<i>Рахимова Э. Е., Елеусизова Г. Д., Кіріктірілген сабақтардың оқушыларда көптілділік дағдыларын дамытудың тиімді жолдары.....</i>	75